

MĚSTSKÝ SOUD V PRAZE

Spálená 2, 112 16 Praha 2

tel.: 221 931 111, fax: 224 947 049, e-mail: podatelna@msoud.pha.justice.cz, IDDS: snkabm

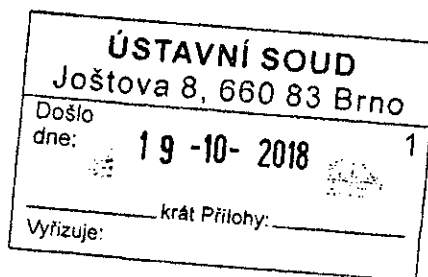
NAŠE ZNAČKA: 69Co 280/2018

VYŘIZUJE: Barbora Nevolová

DNE: 10.10.2018

Ústavnímu soudu v Brně

Ústavní soud v Brně

V ě c :

Návrh na zrušení ustanovení § 96 odst. 6 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“).

Odůvodnění:

1. V řízení vedeném u zdejšího odvolacího soudu pod sp.zn. 69Co 280/2018 (u Obvodního soudu pro Prahu 4 jako soudu I. stupně pod sp.zn. 38C 4/2010) vzal žalobce žalobu zpět z důvodu žalovaným v rámci procesní obrany učiněné námitky započtení, která spočívá v tom, že žalovaný uplatňuje k započtení proti žalobcem požadovanému nároku v žalobě pohledávku z bezdůvodného obohacení, která měla vzniknout tím, že žalobci zaplatil plnění na základě pravomocného rozsudku soudu I. stupně ze dne 3.5.2012, č.j. 38C 4/2010 – 126, ve spojení s rozsudkem zdejšího soudu jako soudu odvolacího ze dne 9.1.2013, č.j. 69Co 539/2012 – 176, ač následně byla tato rozhodnutí zrušena rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 27.10.2015, č.j. 23Cdo 1860/2013-266. Žalovaný vyjádřil se zpětvzetím žaloby nesouhlas s tím, že má právní, morální a procesně ekonomický zájem na tom, aby o žalobě bylo soudem meritorně rozhodnuto. Soud I. stupně se zabýval zpětvzetím žaloby z hlediska § 96 odst. 6 o.s.ř. a usnesením ze dne 29.6.2018, č.j. 38C 4/2010-436 řízení na základě zpětvzetí žaloby žalobcem zastavil.
2. Proti tomuto usnesení podal žalovaný včas odvolání. Namítá, že základním důvodem zpětvzetí žaloby není započtení pohledávek, ale tvrzení žalobce, že od žalovaného již žalovanou částku obdržel. K této úhradě však došlo v době, kdy trvaly účinky citovaných pravomocných a

Za správnost vyhotovení: Barbora Nevolová

Nepředchází

vykonatelných rozsudků nalézacího soudu a odvolacího soudu. Následné započtení nemohlo vést k zániku již zaniklého závazku. Žalovaný je toho názoru, že zpětvzetí návrhu není účinné a požaduje, aby řízení nebylo zastaveno.

3. Odvolací soud se tak v projednávané věci musí zabývat aplikací ustanovení § 96 odst. 6 o.s.ř.
4. Ustanovení § 96 odst. 6 o.s.ř. bylo zakomponováno do občanského soudního řádu jeho novelizací provedenou zákonem č. 296/2017 Sb.
5. § 96 odst. 6 o.s.ř. zní: „Byl-li návrh na zahájení řízení vzat zpět až po té, co rozhodnutí odvolacího soudu, případně též soudu I. stupně, o věci bylo dovolacím soudem zrušeno, soud rozhodne, že zpětvzetí návrhu není účinné, jestliže důvodem pro zpětvzetí návrhu byla skutečnost, která nastala v době, kdy trvaly účinky zrušeného rozhodnutí“.
6. Citované ustanovení dopadá na plnění, které žalovaný žalobci poskytl poté, co bylo vydáno pravomocné (a vykonatelné) soudní rozhodnutí.
7. Po zrušení pravomocného rozsudku odvolacího soudu, případně i nalézacího soudu, za situace, kdy žalovaný na základě takového pravomocného (a vykonatelného) rozsudku žalobci v mezidobí plnil, nemůže být dále nárok na plnění uplatňovaný žalobou úspěšný; buďto závazek zanikl splněním žalovaného a již neexistuje, nebo žalobce pohledávku vůči žalovanému vůbec neměl, a proto nemůže být žaloba důvodná. Obě situace vedou k zamítnutí žaloby (jiná možnost není).
8. Citované ustanovení však nedovoluje žalobci, aby vzal za nastalé procesní situace žalobu účinně zpět.
9. Jestliže žalovaný usiluje o vrácení poskytnutého plnění (které poskytl na základě pravomocného rozsudku, který byl následně zrušen) a žalobce mu plnění nevrátí, nezbyvá mu, než nárok na vydání tvrzeného bezdůvodného obohacení uplatnit u soudu (samostatnou žalobou, případně vzájemnou žalobou). Není zde ale přitom žádný důvod pro to, aby se soud v probíhajícím řízení o uplatněném nároku žalobce měl (jinak) zabývat otázkou vzniku bezdůvodného obohacení, která nemá žádný vliv a význam pro výrok ve věci žaloby podané žalobcem. Relevantní význam pro posouzení (ne)důvodnosti žalobního nároku nemá ani námitka započtení případně vzniklého nároku žalovaného na vydání bezdůvodného obohacení.
10. Citované ustanovení nutí žalobce, aby vedl řízení ke konečnému meritornímu zamítavému rozhodnutí. Citované ustanovení bez jakéhokoli smysluplného podkladu omezuje dispozičnímu oprávnění žalobce s žalobou, na kterém stojí občanskoprávní řízení v demokratickém právním státě. Citované ustanovení v řízení o žalobcem uplatněném nároku ani neposkytuje žádnou ochranu práv žalovaného z hlediska případného vydání bezdůvodného obohacení, i kdyby měl být takový nárok opodstatněný. Citované ustanovení neodstraňuje problémy, kdy žalovaný plní na základě pravomocného rozsudku, který je následně zrušen v dovolacím řízení (k tomu také pojednání „Zákaz zpětvzetí žaloby podle nového § 96 odst. 6 o.s.ř.“ autorů doc. JUDr. Petr Lavický Ph.D., doc. JUDr. Josef Kotásek, Ph.D., uveřejněné v časopise Právní rozhledy 1/2018).
11. Citované ustanovení nelze vykládat ani ústavně komfortním způsobem, který by byl v souladu s povahou občanskoprávního řízení a principy demokratického právního státu a dbal dispozičního oprávnění žalobce s žalobou a jeho právem (nikoli donucením) uplatňovat práva soudní cestou (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, uveřejněné pod č. 2/1993 Sb., dále jen „Listina“), neboť opačný výklad připouštějící účinnost zpětvzetí žaloby (i za souhlasu

Za správnost vyhotovení: Barbora Nevolová

žalovaného) by byl vzhledem k dikci citovaného ustanovení vždy v rozporu s tímto zákonným ustanovením.

12. Citované ustanovení pak ve svém důsledku porušuje i právo vlastnit majetek (čl. 11 Listiny), neboť ve svém důsledku i nutí žalobce, aby hradil náklady řízení protistrany, která bude mít v takovém řízení vždy úspěch (§ 142 odst. 1, § 224 odst. 1 o.s.ř.).

N á v r h :

Zdejší soud proto z těchto důvodů navrhuje, aby Ústavní soud zrušil ustanovení § 96 odst. 6 o.s.ř. pro rozpor s ústavním pořádkem demokratického právního státu.

Praha 10. října 2018

JUDr. Aleš Špašný

Předseda senátu 69Co Městského soudu v Praze

Za správnost vyhotovení: Barbora Nevolová

